

Formanden: Den 3die Landstingsmand for 10de Kreds har Ordet.

M. P. Bruun: Jeg frasælber Ordet.

Andræ: Jeg vil blot tillade mig at bemærke, at jeg udtryffeligt de flere Gange, jeg har tilladt mig at opstille den berørte Grund sætning, har fremhævet, at jeg for det Første ikke paa nogen Maade talte om de første Aar, indtil Banen var kommen endelig igang, og at jeg for det Andet ikke tog Hensyn til de ganske extraordinaire Hensyn, hvor de enkelte Individuer i høi Grad kunne have Nytte af Banen. Min Sætning er ikke nogen anden end den, at den naturlige Maalestof for om Banen bør anlægges eller ikke, ligger i Spørgsmaalet, om Banen kan idetmindste — det vilde jo naturligviis være ønskeligst, om den kunde give langt mere — give den naturlige Rente af Capitalen. Nu er det vel sandt, at der ogsaa maa kunne tages Hensyn til de enkelte Personer, som vilde være villige til at betale langt Mere, end Banen egentlig behøver at fordrø, for at den under Forudsætning af en tilstrækkelig Fregvents kan bestaae; men selv om man gaar ud fra, at Banen i det Hele har sat sine Taxter saaledes, at den derved kan erholde det allerførste Udbytte, saa er det givet, at den standser kun med at sætte Betalingen op, naar den mærker, at disse enkelte Personer ere forsvindende ligeoverfor den store Mængde. Naar den store Mængde staaer ligeoverfor de Enkelte og siger: vi vilde hellere høre paa vore egne Bøgne, thi vi vilde ikke give, Saameget for at høre paa Jernbanen, saa have vi deres bestemte Dom for, at Banen ikke er det værd.

Indenrigsministeren ad interim: Jeg kan dog ikke andet end tilføie en eneste Bemærkning. Den ærede Rigsdagsmand, der ud talte sig, har i de store Grund sætningers Navn gjort Opposition imod Lovens Vedtagelse, men den ærede Rigsdagsmand overseer, at man skal kjende Ens Tro af hans Gjerninger. At han har givet sit Samtykke til Tverbanen, har interesseret sig for denne, deraf fremgaar, at han ikke altid med den samme Overbeviisning

har fulgt den Grund sætning, han nu gjør gjældende. Der er imellem os ikke Tale om en Forskjel i Grund sætninger, men der er kun Tale, om man skal høre en noget større eller mindre Sum til at fremme et større eller mindre Foretagende. Jeg dømmes nu efter den i Gjerningen tilkjendegivne Overbeviisning, og hvis den ærede Rigsdagsmand vil være uenig med mig, saa maa han først blive uenig med sig selv, med sin tidligere Beslutning, der ligger til Grund for hans Understøttelse af Tverbanen. Den ærede Rigsdagsmand har meent, at Forholdet snarere vilde komme til at stille sig som 1 til 3; men naar man holder sig til de øvrige Udgifter, som vilde komme i de første 25 Aar, da vil han vistnok være enig med mig i, at det ikke er saa lidet rimeligt, at Forholdet vil blive som 1 til 2; thi det, der gjør Garantistystemet saa fordeelagtigt, er det, at naar man antager, at Banen udbringer Alt, kommer der en Fordeel efter Udløbet af 25 Aar. Jeg skal endnu kun til Slutning tilføie, at jeg har høvt en Opfattelse af vor finansielle Stilling, der er forskjellig fra den ærede Landstingsmands; men jeg har bestandig høvt den Betragtning, at Staten ikke kunde undbrage sig fra saadanne betydelige Foretagender, hvorved vore Forhold blive de samme som Forholdene i det øvrige civiliserede Europa.

Andræ: Blot til Slutningen endnu et Ord. Jeg har aldrig troet, at det var rigtigt at opstille visse Grund sætninger, som fra et vist abstract Standpunkt uden Hensyn til de concrete Forhold, som de nu engang foreligge, skulde ubøieligt gennemføres. Den høitærede Minister maa derfor, hvor overbeviist jeg end har erklæret mig at være om mine Grund sætningers Rigtighed, ikke troe, at jeg skulde være umodtagelig for Eftergivenhed eller uwillig til at vise den Føielighed, som jeg gjerne viser for at gaar ind paa Foretagender, som have en almindelig Stemning for sig, naar jeg paa nogen Maade er istand dertil. Jeg har desuden erklæret, at Tverbanen iblandt alle de Anlæg i Jylland, der for Diebliffet kan være Tale om, i mine Dine stod som det, der først burde gennemføres.